

For it was said

דאיתמר¹ –

Overview

After the גמרא concluded that אמי ר' maintains מעות בעלמא חוזרים, the גמרא cited a dispute between רב ושמואל whether by מקדש אחותו the monies are a פקדון or a מתנה. In some texts this dispute was introduced with the word דאיתמר; indicating that it is a continuation from the view of אמי ר' that מעות חוזרים (the equivalent of פקדון). However תוספות prefers the גירסא of איתמר (not דאיתמר)

אית דגרס איתמר בלא דל"ת והדין עמהם דלא שייך המחלוקת לכאן כלל -

There are those who have the text read 'איתמר', without a preceding 'דל"ת', and they are justified, for the dispute (between רב ושמואל regarding המקדש אחותו) has no connection at all to the גמרא here regarding וכו' -

דאפילו למאן דאמר דבאחותו מעות חוזרין היינו משום דאדם יודע כולי וגמר ונתן לשם פקדון -
For even according to the one (רב) who maintains by מקדש אחותו that מעות חוזרות, that is because since a person is aware, etc. that באחותו תופסין, so he decides to give it as a פקדון -

אבל היכא דאינו יודע אם יחולו אם לא² שמא נתן לשם מתנה³ -

However in a case where the man does not know whether the קידושין will be effective or not, perhaps he gives it as a gift.

תוספות offers an additional proof that the two cases are not related:

ועוד דאי גרסינן דאיתמר⁴ קשה רב אדרב -

And additionally if the text reads 'דאיתמר', there will be a contradiction from one ruling of רב to another ruling of רב -

דלעיל⁵ פירש שלא רצה להעמידה כרבי אמי דמוקי לה אסיפא משום דסבר מעות מתנה⁶ -

For previously תוספות explained that רב (ושמואל) did not want to establish the רב because סיפא referencing היתה אוכלת ר"א like משנה - מעות מתנה

¹ In our text the text reads איתמר (see the body of this תוספות).

² This is in the case where he is giving the קידושין piecemeal; (בתמרה) זו ובזו וכו' where he is not certain whether he will be מקדש her at the end or not (but nevertheless there is a chance that he will be מקדש her [not like by המקדש אחותו where there cannot be קידושין]), in such a case perhaps all will agree that מתנה.

³ See 'Thinking it over' # 1.

⁴ If we are גורס 'דאיתמר', meaning that it is a continuation from the ruling of אמי ר' that מעות בעלמא חוזרין, it would turn out that רב (who maintains מעות פקדון agrees with ר"א) and שמואל (who maintains מעות מתנה) argues with ר"א.

⁵ See (TIE footnote # 11) תוס' ד"ה ושמע.

⁶ Therefore the rule should be (אם יש באחת [באחרונה] שו"פ מקודשת) not אם יש בכולן שו"פ מקודשת.

והכא קאמר דחוזרין⁷ -

And here by מקדש אחרות the ruling of רב is that חוזרין (it is not a מתנה) -

לכך נראה דגרסינן איתמר דמילתא באפיה נפשיה היא:

Therefore it is the view of תוספות that the text reads איתמר (without a דל"ת), for it is a separate issue onto itself.

Summary

We can agree that by מקדש even if we maintain by מתנה that התקדשי לו בזו ובזו מעות פקדון that אחרות.

Thinking it over

1. מעות פקדון that מקדש אחרות by even if we maintain that תוספות writes that nevertheless we can maintain that by מעות בעלמא the rule is מתנה.⁸ Can we say the reverse, that even if we maintain by מקדש אחרות that מעות מתנה, nevertheless by מעות בעלמא the rule is מעות חוזרות (פקדון)?⁹ If we can, why did תוספות mention only one difference and not the other?¹⁰

2. גורס (based on his explanation in ושמע ד"ה תוס')¹¹ that if we are רב 'דאיתמר', there will be a contradiction from רב on רב. However it is possible that רב maintains המקדש במלוה ופרוטה רב for רב אמי disagrees with מעות חוזרין and דעתה אמלוה!¹²

⁷ See 'Thinking it over' # 2.

⁸ See footnote # 3.

⁹ See on this תוס' ד"ה ושמע TIE footnote # 2.

¹⁰ See (also) # 115 אוצר מפרשי התלמוד.

¹¹ See there TIE footnote # 11.

¹² See מהרש"א (and footnote # 11).